

У Земуну, 1. јула 1931.

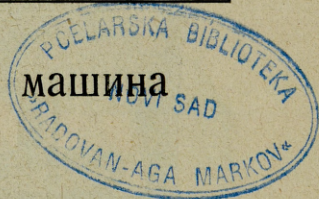
Под високом заштитом
Њег. Краљ. Вис. Наследника Престола Петра.

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Број	Излази једампут месечно. Уредник: КОСТА СЕПЕРОВАЦ вероучитељ грађанске школе.	Година XXVIII.
7.		

Примена центрифугалних машина у пчеларство.

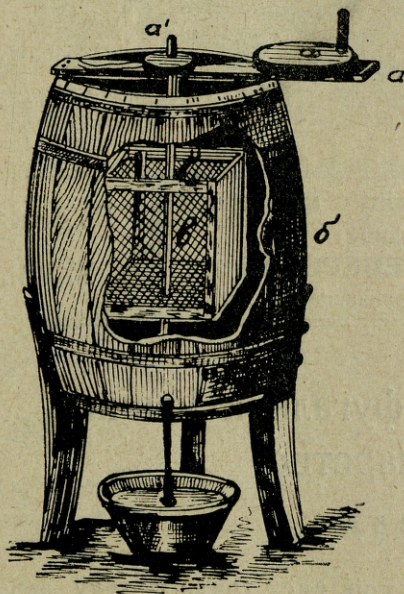
— У В О Д —

Ради оне браће пчелара, који нису учили физику заба- вићемо се излагањем основних појмова из механике центри- петалних (средотежних) и центрифугалних (средобежних) силама. Ово је потребно знати, да би се у главном разумела конструкција центрифугалних машина у опште. Ово треба да зна сваки онај, који употребује истресалку при узимању ме- да из кошница. Да се на овоме задржимо побудиле су нас опаске при држању практичних течаја за почетнике пчеларе. Побудила су нас наивна дивљења сеоских младића: „Ух, брате, како ветар брзо извлачи мед из саћа“. Изазвао нас је и случај са једном госпођом која је некада у 3 разреду гимназије учила физику) кад је истресалку за мед назвала својим именом „ветрењачом за мед.“

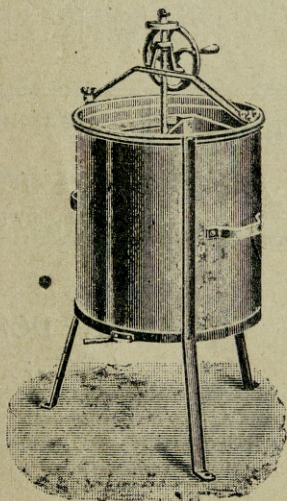

I. Центрипетална и центрифугална сила.

Силом називамо сваки онај спољни утицај, који је у стању да покрене какво тело, или да телу које се креће промени правац или да му промени брзину кретања. Дакле за промену једног стања потребна је сила. Рад једне силе осећа се док ту силу не промени каква друга сила. На пример: човек посрне и падне кад се употреби јача сила него што је његова отпорна снага. Тако у вагону путник јаче посрне (а деси се и да падне) кад се вагон изненадно и нагло крене или заустави. При судару возова то је посртање и падање знатно веће. Та тежња путника у вагону, да се задржи у положају мирног седења и кад се вагон нагло покрене или заустави, у ствари је тежња постојаности сила, која се у механици назива инерцијом или законом постојаности. Другим

Слика 1. Дрвена истресаљка са центрифугалном справом овог у хоризонталној равни

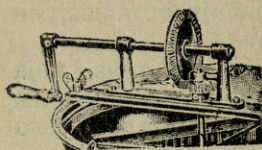

Слика 2. Истресаљка са фрикционим погоном.

речима, инерцијом називамо закон по коме свако тело тежи да одржи своје првобитно стање. При силажењу с кола, аутомобила, вагона и трамваја зашто се треба окренути и поћи у истом правцу у ком су ишла кола из којих смо изишли? Зато што би по закону инерције пали, ако би пошли у супротну страну.

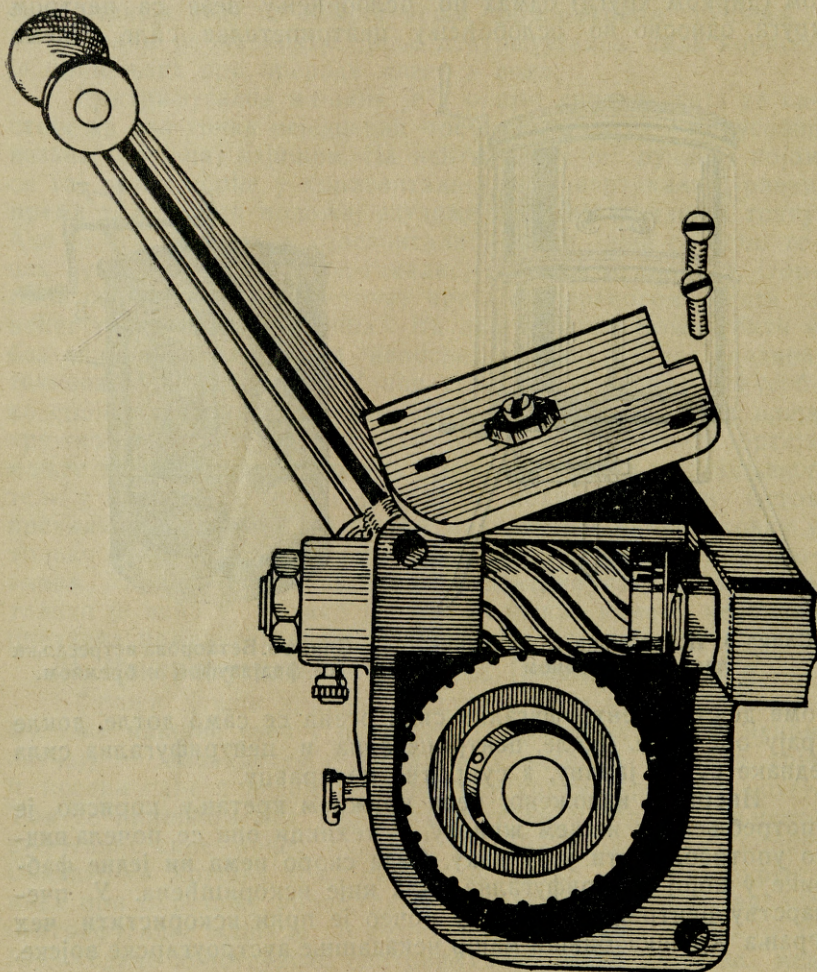
Посматрајмо руку са дугачком праћком и каменом у овој, кад овом замахујући описује круг да би замајном си-

Слика 3. Истресалка са
вупчаним погоном

лом камен што дање бацила. У затегну-
том канапу ове праћке при описивању
круга имамо две супротне силе. Сила ко-
ја камен у праћи привлачи ка руци (ка
средици круга) називамо **центрипетачном**
или **средотежном силом**. На супрот
овој сили друга сила тежи да затезањем
канапа надјача прву силу, дакле да се уда-
љи од центра у кругу. Ову другу силу

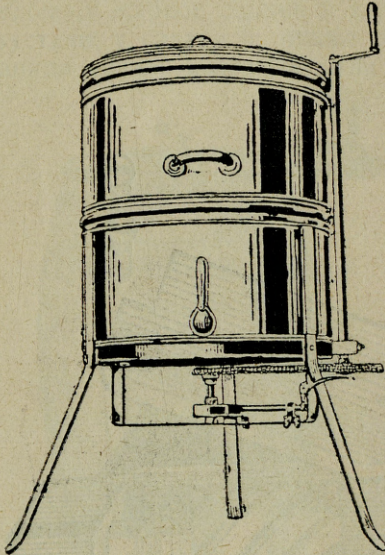
Слика 4. Шпирални погон са кугл-лагерима за истресалку

називамо **центрифугалном** или **средобежном силом**. Ако би у
овом кружном кретању излетео камен из праћке, он би ус-

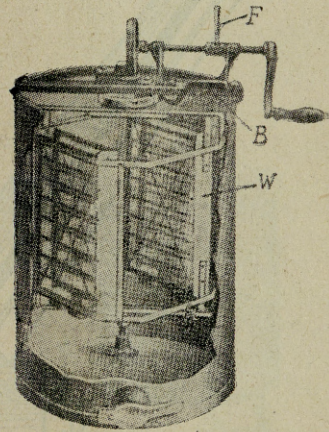

лед инерције продужио кретање у правој линији, остављајући круг у оном месту, где је излетео из праћке.

Центрифугална сила је у суштини инерција тела, која да савлађује тежњу, да се услед инерције креће правим путем. Стављен извесног тела у кружно кретање ми то тело се јавља при његовом стављању у кружно вретање. Центрифугална сила није никаква механичка сила, кад тело које се вретало по кружној путањи услед инерције тежи, да по ослобођењу везе са центром продужава кретање правом линијом (дирком круга) одмах по ослобођењу везе са центром круга, односно по ослобођењу центрипеталне силе. Према

Слика 5. Истресалка са зупчаним ланчаним погоном

Слика 6. Бетхорова истресалка са фрајлауфом и бремвом.

томе дејство центрифугалне силе осећа се само дотле, докле трају обе силе. Дакле, центрипетална и центрифугална сила једнаке су по јачину, а супротне по правцу.

Инерција изложеног тела кружном кретању корисно је употребљена у нашем животу. У техници она се почела видно употребљавати у 17 веку. Сада скоро нема ни једне фабрике у којој центрифугална сила није искоришћена. У пчеларству центрифугалну силу почео је први искористити чех Фрања Хрушка бивши мајор некадашње аустроугарске војске.

II. Центрифугалне (замажне) машине.

Да би се центрифугална сила искористила улаже се извесна снага за њено стварање. Центрипетална сила не врши никакав рад, јер је сила управљена на правац кретања,

излажемо дејству центрифугалне силе. У колико је теже тело у толико је ово дејство јаче. Док чврсти делови тога тела савлађују центрифугалну силу, дотле течни делови одлеђу у супротном правцу од центра круга. Центрифугална сила одваја течни мед од чврстог саћа (у толико лакше и брже у колико је чвршће саће и течнији мед). Центрифугална сила одваја течан зејтин са обрађених разних делова челика, месинга и гвозђа на фабричким струговима. Центрифугална сила издваја воду из мокрог веша при његовом сушењу у савременим перионицама. Даље центрифугална сила корисно је примењена при преради млека и воћа.

Центрифугална машина је у опште справа, која се састоји из два точка неједнаких пречника, који су међусобно везани (спојени) кајишем. На већем точку је ручица, којом се тај точак обрће у хоризонталној или вертикалној равни, према томе какав положај заузима осовина на мањем точку. Ако је ова осовина у хоризонталној равни, онда се већи точак ручицом окреће у вертикалној равнини и обратно. Обртање осовине на мањем точку врши се преносом снаге са већег точка помоћу кајиша. На овај пренос може бити и без кајиша трећем услед непосредног међусобног додира, точкава (функциони погон) или услед назубљивања међусобно спојених зупчести точкава. Осовина мањег точка врши кружно кретање тела стављеног у машину. Брзина обртања мањег точка (односно брзина кружног кретања стављеног тела у машину) у толико је већа у колико је мањи његов пречник. У колико је, пак, већи пречник на већем точку у толико је већи пренос снаге на мали точак са главном осовином. Управо, брзина окретања у центрифугалној машини у толико је већа у колико је већа разлика између величине пречника поменутих двају точкава.

III. Центрифугалне истресалке (машине) за мед.

Фрањи Хушки припада заслуга што је примену центрифугалне машине унео у пчеларство. Приписује се то пуком случају — живахности и несташлуку његовог синчића, који је носећи саће с медом у корпи, ову корпу окретао у кругу. Том се приликом мед, као тежи и течан, услед дејства центрифугалне силе почео одвајати из саћа и цурити из корпе. Свакако се Хрушка том приликом сетио узрока цурењу меда при окретању корпе, па је, по утисцима раније виђене центрифугалне машине по фабрикама, дошао на мисао, те је 1865 године конструисао центрифугалну истресалку за мед и ову приказао на пчеларској скупштини у Брну.

Као најпримитивније истресалке сматрају се левкаста истресалка у виду српа само за један оквир и теразиска истресалка за два висока оквира о једној жици са кривом ручицом подешене за окретање.

(Наставиће се).

Пчелар и пчеле.

Када прође јесен цела,
И ближи се већ и зима,
Вредан пчелар око пчела,
Много посла шада има.

Пчеларева рука вешта,
Кучице им ушоуљава.
Устаје под кров их смешта,
Па безбрижно спава,

Јер савесан пчелар не да,
Да пчеле познају јаде,
Остави им доста меда,
Да се хране, да се сладе,

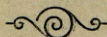
А пчеле су вредне биле,
Па пчелару добром своје,
Медом суде напуниле,
Добром мирољубивоме.

Алкохоличара ни да виде,
Са опаком и злом ћуди,
У пчелињак нек' не иде,
Нек' се богме не усуди!

Таквог мрзе као стоку,
Па би било и незгоде,
Пчела има и жаоку,
Залети се и убоде.

За пчелу је грозна казна,
Аој благи Боже свеши!
Кад жаоку пушти јадна,
Мора одмах и умрети!

Зар за један убод да се,
Ох, пчелица вредна мила!
Одма смђу кажњаваш се,
Шта си Богу сагрешила?!

Пчеларске справе за одхрањивање племенитих матица.

Лепо каже наш народ „без алата нема ни заната“, па то вреди и за онога, који хоће да се бави његовањем и одхрањивањем племенитих матица. Разуме се да тај алат мора бити у рукама вештог и искусног пчелара, који ће га умети корисно употребити. Нико се није научен родио, па и пчелар мора пчеларство проучавати и пажљиво радити. Ако у почетку нешто и погрешити не сме одмах духом клонити и пчеларство напуштати, него мора се у стрпљивости и истрајности на пчелу угледати, а марљивим и истрајним радом извезбаћемо се па ћемо постати вешти и искусни пчелари.

При његовању и одхрањивању племенитих матица не стоји све до самога пчелара. Морамо знати, да главно тежините лежи у томе, да природни услови за то време морају бити повољни, јер само при повољним приликама одхрањене матице у погледу способности могу се такмачити са матицом у природном роју. На вештачки начин одхрањена племенита матица не само да је по способностима једнака матици у природном роју него што више може бити способнија и боља, јер се при његовању матице и од стране пчелара стварају прилике и околности повољнијама. Има више начнна одхрањивања племенитих матица а свакако они утичу на поновно његовање младих матица.

За његовање и одхрањивање племенитих матица потребне су нам неке пчеларске справе. У каталозима трговина са пчеларским справама наилазимо на више справа које се препоручују за његовање и одхрањивање племенитих матица. Али све те справе нису нам потребне управо, неке су сувишне и за практичну употребу скоро — може се рећи — без вредности. А кад знамо, да сама пчеларска справа нема никакав утицај на сам квалитет матице, њихово је главна сврха у томе да се рад може лакше, тачније и боље извести. Зато од пчеларских справа треба узети само најнужније и најпотребније, а без чега можемо бити, то не треба ни куповати, јер ће сувишне и непотребне ствари могу нас навести да чинимо противприродне покусе и онда је наш посао пропао. А овде навешћемо само оне пчеларске справе, које су пчелару заиста потребне ради бржег и лакшег вршења послова при његовању и одхрањивању племенитих матица.

За његовање племенитих матица неопходно потребни су чепови од дрвета, на који се матичњак прилети. Дрвени чеп је 12 мм, висок и 19 мм. дебео, а на доњој страни има удубину од 2-3 мм. да се ту залепи матичњак. Већа удубина ни-

је потребна, јер би матичњак дошао у дрво, па га пчеле не би могле ваљано грејати и његовати. Дакле матичњак не улази у дрво него се у удубину чепа прилепи млаким воском.

На чеп можемо прилепити природне а такође и вештачке матичњаке. Природне матичњаке пчеле радије примају и његују вероватно ради тога, што вештачки начињени матичњаци су од чистог воска и разликују се нешто мало од саћа. Кад се у кошници јаки полни и расплодни нагон на крајевима саћа налазимо 10-20 изведених почетака од матичњака, а те матичњаке можемо исећи и прилепити на чепове. Ове матичњаке пчеле врло радо примају, ваљда зато што имају угодан мирис. Ови матичњаци могу се више пута употребити само се морају после изласка матичног очистити и дати пчелама, да их уреде.

Вештачки матичњаци праве се овако: Од тврда дрвећа начини се штапић 8—10 цм. дугачак, који је на једном крају округлао и дебео 7—8 мм. Најбоље је дати стругару, да нам овај штапић направи. Овај штапић прво метне се у воду да стоји, па кад се напије воде извади се, са њега се вода стесе, да на њему не сме бити ни капи воде. У лонцу се растопи восак за прављење вештачких матичњака али восак не сме бити јако врућ. Овај штапић урони се у восак 10 мм. одмах се извуче и остави, да се восак на штапићу стврдне. Затим исти штапић уронимо по други пут у восак са 1 мм. мање, брзо извадимо и оставимо да се стврдне. За тим уронимо штапић у восак трећи пут са 1 мм. мање и оставимо да се охлади. Кад пет-шест пута уронимо штапић у восак, али сваки пут са 1 мм. мање, добићемо леп вештачки матичњак. Да не чекамо док се восак на штапићу не охлади и да не дангубимо добро је да имамо бар 3—4 штапића, па док ми све уронимо први ће већ бити хладни, да их можемо поново у восак уронити. Охлађени матичњак можемо прстима са штапића скинути и прилепити на чеп.

Да овај вештачки матичњак пчеле радије приме, треба пре употребе метнути га у кошницу, да добије мирис исте кошнице, па тек онда да пренесемо у њега пчелини црвић са млечем. У овако спремљеним матичњацима пчеле врло радо негују младе матице и ни мало се не разликују од природних матичњака и матица.

Ови покретни матичњаци показали су се одлични у пракси при неговању матица јер нема опасности да ће се згњечити или повредити при прегледању кошница, или да ће их пчеле уништити. А друга је добра страна у том, што се ови матичњаци могу пренети са једног места на друго без опасности да ћемо их повредити. А кад исецамо матичњак из сата можемо га врло лако повредити или се умажемо медом.

Кад имамо спремљен вештачки матичњак, тада треба у њега пренети пчелини црвић са млечом. Овај посао врши се са једном иглицом која је са једне стране савијена, а на другој страни има кашичицу за пренашање млеча. При пренашању пчелињег црвића треба бити пажљив, да га не би повредили. Зато не пренашамо сам црвић, него се иглица са леђа црвићу подвуче под млеч, па са млечом заједно извадимо и црвића и метнемо у спремљени матичњак. И при извлачењу иглице треба пажљиво поступати, да се црвић не повреди.

За вештачке матичњаке на чепу морамо имати оквир удешен т. ј. на оквиру морају бити пробушене рупе у које ће се чепови са матичњацама сместити. Ако је оквир виши тада може се у средини уметнути летвице за чепове са матичњацама. Овај оквир са матичњацама треба метнути у средину плодишта, јер ту је најтоплије и најповољније место за неговање младих матица.

Кад год пчеле додане матичњаке хоће да разруше, зато зреле матичњаке треба додати у кавешчићу, који је удешен да се у њега чеп са матичњаком смести.

Ово су најпотребније пчеларске справе, са којима се могу с успехом обавити сви послови при неговању племенитих матица.

За један заједнички јужнословенски пчеларски орган.

Било је о томе већ речи. И један наш пчеларски конгрес, — колико се сећам, — потакао је то питање; мал' те се отуда није излегла једна „Југославенска пчеларска ревија“ А тога се питања дотакао у „Срп. Пчелару“ и професор госп. Грозданић.

Али, ми сви као да болујемо од чувања традиција и наш конструктивни смисао свакад наиће на ту болест, као на кинески зид. Уопће, код нас је чување традиција једна хистерична појава. Ако традиције и имају своју вредност за наш национални и државни проблем, не би нам смеле бити једно: „noli me tangere“ Пред једним новим проблемом који ће да ствара новим покољењима нове традиције, ми бисмо према старим традицијама морали бити мање скрупулозни. А ми би смо морали и то знати, да су нам један део традиција створиле, да не кажем, натурале силе стране, противне нама, нашој вољи и нашим интересима.

* Овај родољубљи чланак радо доносимо, а уједно позивамо и друге пчеларе, да изнесу своје мишљење и предлоге, а „Српски пчелар“ донеће их, макар се и не слагао са њима. Добро је да се чује више мишљења и предлога, а ми ћемо у посебном чланку изнети своје мишљење.

Уредн.

Уједињење је готова ствар. Ако и није оно још продрло у душу најширих маса, оно живи више него идеја, у душама оних, који предтварају мозак и душу нашега народа. У осталом, које су масе апсолутно националне? Код њих постоји склоност асимиловања и акомодовања. Само језик, као средство споразумевања, уједно као живо и најистакнутије национално обележје, има најотпорнију снагу, и то обележје, уз територијални континуитет, глвни је основ на коме смо се ујединили.

Сврха нашег уједињења између осталог је заједничка сарадња на свима пољима, без страног директног мешања у наше заједничке интересе својски и интензиван рад на културном и привредном подизању, насупрот оном експлоататорском раду под туђинском владавином.

Оно, дакле, што нам даје уједињење, као свршена ствар, треба да искористимо, у свима правцима па и у правцу подизања пчеларства.

Нас пчеларе не би смело ништа да дели: ни вера, ни племенско име, ни партијски интереси; нас неби смела да води никаква друга пропагандистичка идеја него једино интерес подизања пчеларства.

Пчеларство је грана пољопривреде и има људи, — код нас додуше мало, — којима је оно главно занимање, који живе од њега, а сви други који се пчеларством баве, хоће тиме и пчелом, као „стадом сиротиње“, да поправе свој материјални положај. А колико је у нашој земљи неискоришћеног меденог блага?! Колико би пукe сиротиње могло још наћи кору хлеба у пчеларству?! Зато је баш у овој кризи, — а ће ће увек бити, — потребно пчеларство подизати и жирити.

У нас још није пчеларство, ни просечно, рацијонално Примитиван начин пчеларења готово да превлађује. Истина тај примитивни начин пчеларења је најлакши, с најмање труда, тако да је оио што се тим начином добије готово чиста корист. Али нама треба да је стало до тога, да се што више добрих ствари продуцира, па онда, да незапослена радна снага не пропада, да ради и зарађује.

У пчеларству се јавља стално нешто ново, ново и за најрационалније пчеларе, јавља се на страни као и у нашој средини. Наш пчелар не би смео ниједан бити толико себичан, да своје практично искуство и другом не саопшти; а тако исто ми сви не бисмо смели бити толико конзервативни, да не тежимо, да своје знање усавршимо, те да свој начин пчеларења заменимо бољим, практичнијим, савршенијим.

Мед вештачки, фалсифицирани није храњив, — нема витамина и шкоди здрављу.

А не смемо, да не признамо, да су већи, културнији народи, где је пчеларство развијеније, и у начину пчеларења напреднији, па и богатији пчеларском литературом него ми.

Пчеларство је вештина више него икоја друга грана пољопривреде. Пчеларство захтева више знања, па и неких нарочитих способности. Не може свако бити пчелар, а још мање макар ко. Пчеларство се треба научити и стално учити, као и другој вештини или занату.

За све то потребне су, уз остала средства, добре стручне књиге и листови.

Како стојимо са стручном пчеларском литературом друго је питање; ми би смо да видимо, како стојимо са пчеларским листовима.

Имамо их неколико. У главном стојимо, како нас је затекла 1918. год., са малом, слабом приновом у Рицмановом „Пчеларском гласнику“. У њима се у главном препоручава једно те исто, у онима барем које познајемо. Пише се већином као за почетнице. Не смемо да не кажемо да у сваком листу има по нешто добро, добро мислим у толико, што је ново и за старе пчеларе непознато. Сви листови готово кубуре са сарадњом; неких пута као да је редакцији стало до тога, да пошто по то испуни ступце, и да лист изађе на време. Сарађује се готово аматерски. Оно додуше ми и немамо строго квалификовани стручњака али зарада их увек немамо? Листови као да живе само од претплате; не знамо, да ли је који и субвенциониран, али и то мора бити мршаво. А претплате, ако знамо нашу дејствљивост на књиге и листове, можемо мислити како се плаћа.

Радња сарадничка снага, и ако слаба, расута је и не сконцентрисана, сарађује се из доколице, уопће неорганизовано. У сваком поједином месту може да буде нешто добро вредно да се запамти и зна, али ко да дружи све те листове. Па онда ми нисмо ни тако велик народ, нити је код нас толико развијено пчеларство, да нам стварно треба толико листава. Нама је један добар и добро уређиван лист довољан.

Неко је негде рекао, да се одрже свн листови, нека се врши утакмица. Треба ли на тај начин, да се изведе једна нормална селекција? — Ко јамчи н. пр. да се код нас неће одржати „Српски Пчелар“, кад би био и лоше уређиван, само за то што је „српски“? Или ко јамчи, да га неко не ће читати и уз добре радове опет за то што је „српски“? Хоћемо да кажемо, неко ће узети и држати макар и лошији лист, ако му је ближи било по чему, или по имену или по писменици, или по покрајини, или по традицији, а за бољи, ако му је даљи, не ће знати и не ће хтети да зна.

Јесам ли послао преплату „Српском пчелару“?

Ми би смо требали једним добрим пчеларским листом да послужимо свима пчеларима у нашем народу, који овај језик зову српским или хрватским, па и онима, који се уз свој матерњи језик хоће и могу да служе нашим језиком. А у ту сврху бисмо морали окупити око једног листа сву умну, стручну и материјалну снагу. Утакмицу или селекцију нека не врше групе, покрајине или листови, него нека је у погледу сарадне врши један редакциони одбор, са једним, само томе послу посвећеним редактором, а утакмице нека се воде између појединих пчелара.

Редакција се не би смела обесити о врат једноме редактору, као нека част, те да он мора да лоии прсте од првог до првог, па да још мора да буде и главни сарадник, или ако то неће, онда мора да штампа и лошије ствари, а већ разуме се и тако, о којима је причано и причано. За то би још требало добре чланке хонорирати. Шта више не би било згодног, кад би редакција објавила у листу једну серију чланака, о којима би добро и потребно било писати, а добри чланци и ван те серије, — разуме се, — да би требали да буду радо примљени. На тај би начин сарадња била у неку руку систематска.

Ми имамо неколико листова, са сразмерно малим бројем претплатника; и ти листови уколико немају дефицита, — животаре. Не могу оскудни и сиромашни, да развују своју делатност. Ми верујемо, да један лист, на место свих оних, не би морао бити ништа скупље, него сваки други поједини, а могао би бити далеко опремљенији, а као такав и далеко запаженији, па би се могао кадикад слати на оглед и таким пчеларима, који до сада из својих побуда не нађоше за потребно и корисно, да што то прочитају о пчели и пчеларству и тако пођу макар за један педаљ даље од обичне плетаре.

Једној, тако финансијалној јачој редакцији, која би издавала лист, — узгред буди речено, под тешње везаним савезом пчеларских друштава Краљевине Југославије, — било би лакше набављати стручне књиге и листове страних народа, те основати једну савезну библиотеку, која би могла бити приступачна сваком пчелару, вољном било да своје знање умножити, било да сарађује на листу.

Мислим, да питање писменице не би било сада већ актуелно. У најгорем случају могли би смо се у томе повести за Немцима, код којих не долази у питање готица и латиница. Актуалније би било питање пчеларских назива, боље рећи питање пчеларског речника. Коликогод би се око једног

Мед даје здравље, прелази директно у крв и продужава живот.

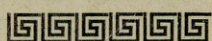

јединственог листа хтело окупити све што је пчеларски, тако рећи, стручно, толико исто верујемо, да би се и стручњаци филолози хтели ставити листу на расположење, да се утврде најбољи, чисто народни пчеларски термини, а лист би био оно средство, преко кога би се у народу ширили ти најбољи називи, а постепено изгубиле оне разне језичне накараде.

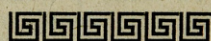
Не мислим, да ми је у том питању успело рећи све, нити да сам у том питању изнео нешто апсолутно; ту је изнесено једно лично мишљење у намери, да се и о том питању поведе дискусија, али сам у уверењу, да је покретање једног заједничког листа исто толико наша стручна, као и национална потреба и да би се њима у оба правца коракнуло барем један корак напред.

Бобота, месеца јула 1931.

Стеван Кнежевић
парох

Пчеларске вести.

Ласта непријатељ пчела. У „Српском пчелару“ и другим пчеларским листовима пређашњих година расправљано је питање : да ли је ласта непријатељ пчела или не ? Мишљења су била подељена : једни су тврдили, да ласта у лету хвата и пчеле, с тога треба ласту уврстити међу непријатеље пчела ; а други тврде да ласта није непријатељ пчела, што више не може пчелу прогутати, јер је њезина воља (гуша) мала.

Пре неки дан био је у Земуну г. Душан Симић жупан школски надзорник у миру, приповедао ми је ово : Госп. Симић био је у купатилу у Топуском и посетио свога пријатеља г. Матију Крмпотића професора, тада у Срп. Митровици а сад у Загребу. У његовој соби било је ластино гнездо, а г. Крмпотић оставио је једну шалону отворену, и крај њу је ласта улазила у собу и хранила своје птичиће. Из гнезда су падали отпадци од инсеката, којима је ласта хранила своје птичиће. Г. Симић и г. Крмпотић испитивали су те отпадке и нашли су поједине делова пчелињег тела. И ако нису нашли пчелу, али су нашли поједине делове тела и по томе закључили су, да ласта пчелу прво раздробила и онда поједине делове гута. Дакле и ласту можемо уврстити међу непријатеље пчела. Ласте не хватају увек пчеле, али кад су гладне не пробирају него хватају, шта добију.

Више вреди једна добра, јака кошница него десет слабица.

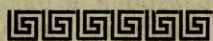
Пчеларству у Херцеговини прети озбиљна опасност. Читамо у новинама, да се пре извесног времена појавила у Мостару и околини опасна заразна болест пчелиња куга. Болест се све више шири и прети озбиљна опасност пчеларству.

Упозоримо све пчеларе, чим посумњају да се код неке кошнице појавила каква болест, да одмах то пријаве свом најближем пчеларском друштву, а друштво послаће кога вештог пчелара, да испита стање дотичне кошнице, који ће препоручити мере за сузбијање заразних болести.

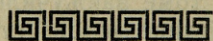
Свој своме. Брат пчелар П. Вучко из Св. Ивана Жабно (Хрватска) пронашао је врло практичне размаке за оквире који не запињу као други размаци и ексери. Размаке израђује за оквире, чије су летвице 25—27—28 мм. широке, а 8—10—12 мм. дебеле. 1000 комада кошта 150 дин. а франко наручиоцу 165 Дин. Кад се оквир поквари, размаци могу се скинути и на нове оквире метнути. Ово је наш домаћи производ, с тога најтоплије препоручујемо га нашим пчеларима.

Курсеви за домаћице. И ако је мед одлична храна ипак се он мало у нашим кућама троши, јер има код нас доста кућа, које купују по $\frac{1}{4}$ кг. меда само за Божић, да медом пролију чесницу. Да би се мед више у кући трошио наша браћа Чехословаци држе курсеве за женске, на којима се поучавају женске о употреби и преради меда. Чехословачки пчеларски листови у сваком броју доносе извештаје о одржаним курсевима за домаћице, а Е. Натукова написала је књигу: **Мед и његова употреба** која је растурена у више десетина хиљада примерака, а последица је тога, да се сада у Чехословачкој мед више троши у кући.

И ми имамо школе за домаћице па би преко тих школа требало увести да се мед што више у кухињи и кући троши. Фабрике шећера картелисане су, по својој вољи одређују цену шећеру, и сад је подигнута цена шећеру, а ми морамо да га скупо плаћамо, кад не умемо да искористимо богатство, које нам мајка природа пружа. До душе немамо књиге о меду и његовој употреби, али ипак наши пчеларски листови чешће доносе нам упутства, како се може мед у кући употребити,

Пабірци.

Владичин хлеб са медом. 40 дк. пшенична брашна, 15 дк. шећера, 2—4 кашике течног меда, 2 јајета $\frac{1}{4}$ дк. соде бикарбоне, 5 дк. суха грожђа (росина), 5 дк. крупно исечених ораха. Тесто се добро изради и начини се дугуљаст колач,

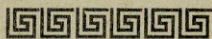

и пече се у тепсији намазаној машћу и посутој брашном. Испечени хлеб полијемо румовом гласуром и поспемо исеченим орасима.

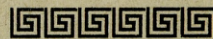
Марципан. 14 дк. шећера, 2 јајета, 1 кашику меда, нешто мало цимета и каранфилића, $\frac{1}{4}$ кг. брашна, мало соли. Ово се добро умеси и начини се округло тесто, које се оклагијом растегне али да буде дебље, затим се праве мустрице и полагају беланцетом, а на сваку метне се $\frac{1}{2}$ бадема и пече се на средњој ватри.

Калифорнијске јабуке отровне. Пољска влада забранила је увоз калифорнијских јабука, јер извозници јабука у Калифорнији јабуке арсеником квасе, да изгледају свежије. Константовано је да на неким јабукама има до 4 милиграма арсеника. И код нас се увозе јабуке из Калифорније, али код нас ни једна лабораторија није се сетила, да врши преглед у том погледу.

Америка шаље нам мед разуме се вештачки, с тога добро би било да се сваки мед који се увози подвргне кемијској анализи.

Друштвене вести.

Пчеларске вести. Друштвене секције Српског пољопривредног друштва на својој конференцији 13 марта ове године сагласиле су се, да на годишњем збору свога друштва предложе, да се, за свој заслужни рад „делом и речју у корист пољопривреде“, изаберу за редовне чланове Српског пољопривредног друштва наши истакнути пчеларски стручњаци, г. г. проте Ђорђе Коларовић и Марко Шаула.

Српско пчеларско друштво на свом овогодишњем редовном збору, који је одржан 29 марта у друштвеном дому у Београду, једногласно је изабрало за своје редовне чланове г. г. Коларовића и Шаулу.

Од срца се радујемо овој почасті наших истакнутих пчеларских ветерана. Честитамо! Живели!

Zadružne vijesti. Saznajemo, da je 14. V. održana u Zagrebu konstituirajuća skupština „Željezničke pčelarske zadruge u Zagrebu“

Ista je ostvarena inicijativom našeg vrednog pčelara i dopisnika pčelarskih listova g. Romana R. Horvata višeg želj. činovnika Direkcije u Zagrebu.

Na skupštini sjetili se pčelari sve pretpostavljene vlasti, pa tako i našeg „Jugoslavenskog Saveza Pčelarskih Društava u Beogradu“ što je samo dokaz, da žele sa istim suradjivati.

Na skupštini je bio lijepi broj željezničara pa je izabrana slijedeć uprava:

Pretsjednik: Dane Matijević
 Potpredsjed.: Roman R. Horvat
 Tajnik: Franjo Robida
 Blagajnik: Franjo Čvorišćec

Upravni odbor: Petrović Slavko iz Sunje, Repić Martin iz Zagreba, Sobolj Franjo iz Lekenika, Weigand Stjepan iz Lekenika, Skartić Drago iz Siska.

Nadzorni odbor: Sabljak Antun Zagreb, Jugović Anton iz Zaprešića, Kernc Drago iz Zagreba, te Sobota Tomo iz Pušće Bistre.

Svi navedeni su dobri pčelari i dopisnici željezničkih zajedružni listova.

Vjerujemo, da će davni ideali našeg dopisnika g. Romana R. Horvata uroditi željnim plodom t. j. da će željezničari koliko iz vlastite pobude, a nešto i sama Direkcija zasaditi medonostnog šiblja i drvlja te tako osigurati pčelinju pašu.

Novoosnovanoj želj. pčelarskoj zadruzi u Zagrebu želimo plodan rad.

UREDNIŠTVO.

Чланарина је за чланове утемељаче једаред за увек 100— Дин., а за редовне чланове 30— Дин. годишње. Редовни чланови добијају лист бадава, а утемељачи плаћају годишње за лист 15— Дин. Претплата је за нечланове 30— Дин. годишње а плаћа се унапред за целу годину.

Претплату и огласе треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму. Рукописе, питања, књиге, листове у замену и рекламације (потраживања недобивених бројева) треба слати уредништву „Српског пчелара“ у Земуну.

Цене огласима у „Српском Пчелару“: Оглас на целој страни: једанпут стоји 60 Дин; трипут за 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на пола стране: једанпут стоји 30 Дин; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на четвртини стране: једанпут стоји 20 Дин.; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на осмини стране: једанпут стоји 15 Дин.; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније.

Пчеларима у Југославији

Нова пољопривредна справа за везивање снопова, пшенице, јечма и т. д.

звана „**Попова везачица**“

Од министарства Пољопривреде препоручена свим банским управама као „врло корисна и економична справа“ (акт 16.865).

Управа за заштиту индустријске својине бр. 7435. издала патент на исту.

ПРЕИМУЋСТВА ВЕЗАЧИЦЕ СУ :

Сноп се лако веже,
Зрно не опада из класа,
Одело се не цепа и руке не жуље,
И дете од 12 године може да везује снопове,
Исплати се за један дан рада.

Цена 80.— Динара.

Може се добити од проналазача г. **МИЛУТИНА СИМИЋА**, свештеника — **КУСАДАК** (Паланка Смедерев).

О Г Л А С.

Харцерске канаринке дајем у замену за чистокрвну живину Плимут-Рокс.

БОГОЉУБ ВЕМИЋ
Долово (Банат)

Ко жели да купи старија годишта „Српског пчелара“ година 1924—1930. нека пожури са наруџбом, јер се налази још мали број комплетних годишта. Цена је за свако годиште 20 динара. Новац се шаље унапред или се лист шаље на надоплату. Поруџбине и новац треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму.

Власник и издавалац „Српска пчеларска задруга“ у Руми.
